

Úvod – pozvanie k podrobnému štúdiu

Ako sa krajiny snažia posilniť svoje zdravotné systémy, čoraz viac sa pozerajú na primárnu zdravotnú starostlivosť aby im poskytla jasné a komplexné smerovanie. World Health Report 2008 analyzuje reformy primárnej zdravotnej starostlivosti, ktoré zahŕňajú princípy univerzálneho prístupu, rovnosti a sociálnej spravodlivosti a sú esenciálnou odpoveďou na zdravotné výzvy rapídne sa meniaceho sveta a rastúce očakávania krajín a ich obyvateľov v oblasti zdravia a zdravotnej starostlivosti.

Táto správa identifikuje 4 previazané, prelínajúce sa súbory reforiem primárnej starostlivosti, ktorých cieľom je :

- dosiahnuť univerzálny prístup a sociálnu ochranu, tak aby sa zlepšila rovnosť v dosahovaní zdravia
- reorganizovať poskytovanie primárnej starostlivosti ako dodávku služieb na uspokojenie potrieb a očakávaní ľudí
- zabezpečiť zdravšie komunity cestou zlepšenia verejnej politiky
- pretvoriť organizovanie zdravotníctva okolo efektívnejšie fungujúcich vlád a za aktívnej účasti ostatných riadiacich prvkov.

Táto správa prichádza 30 rokov po konferencii v Alma Ate v roku 1978 o primárnej zdravotnej starostlivosti, kde sa dohodlo pustiť sa do riešenia "politicky, sociálne a ekonomicky neakceptovateľných zdravotných nerovností vo všetkých krajinách". V tomto ohľade sa veľmi veľa urobilo: ak by deti stále zomierali v takej miere ako v roku 1978, tak by tu bolo globálne 16,2 milióna detských úmrtí v roku 2006 namiesto aktuálnych 9,5 milióna. Napriek tomu pokrok v zdravotníctve je hlboko a neakceptovateľne nerovný s množstvom znevýhodnených populácií, stále viac zaostávajúcich alebo dokonca strácajúcich pôdu pod nohami.

Zatiaľ sa povaha zdravotníckych problémov dramaticky mení. Urbanizácia, globalizácia a iné faktory urýchľujú celosvetové šírenie prenosných ochorení a zvyšujú bremeno chronických postihnutí. Zmena klímy a potravinová neistota budú mať hlavný vplyv na zdravie v nasledujúcich rokoch a týmto vytvárajú enormné výzvy na efektívne a spravodlivé riešenia.

Ak sa chceme postaviť čelom k riešeniu všetkých týchto problémov a výziev, komercia, biznis pre zdravotné systémy nie je tou správnu voľbou. Preto mnohé zdravotné systémy sa zdajú byť unášané od jednej krátkodobej priority k druhej, sú čoraz viac fragmentované a bez silného vedomia pripravenosti pre to, čomu musíme čeliť.

Našťastie súčasné medzinárodné prostredie je priaznivé k obnove primárnej zdravotnej starostlivosti. Globálnemu zdraviu sa dostáva bezprecedentnej pozornosti. Je tu vzrastajúci záujem o zjednotené konanie s väčšou požiadavkou na komplexnú univerzálnu starostlivosť a zdravie vo všetkých politikách. Očakávania nikdy neboli také vysoké.

Zúžitkovaním tohoto všetkého, investíciou do reforiem primárnej starostlivosti môžeme transformovať zdravotné systémy a zlepšiť zdravie jednotlivcov, komunít a rodín všade vo svete. Pre každého, kto sa zaujíma o to aký veľký pokrok v zdravotníctve môže byť urobený v 21. storočí, bude tento World Health Report nepostrádateľným čítaním.